

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы
Иске Казиле авыл жирлеге Советы
Карары

« 10 » ноябрь 2022 ел

№ 58

"Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмә " раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге Советы,":

1. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге депутаты статусы турында Нигезләмәне 1 нче кушымта нигезендә расларга.

2. Үз көчен югалткан дип тану:

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында» гы 2017 елның 29 декабрэндәге 65 номерлы карары;

2018 елның 13 июнендә кабул ителгән «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге Советының 2017 елның 29 декабрэндәге 65 номерлы «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында» гы карарына узгәрешләр керту турындагы 71 нче номерлы карары;

2018 елның 14 ноябрэндә кабул ителгән «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге Советының 2017 елның 29 декабрэндәге 65 номерлы «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында» гы карарына узгәрешләр керту турындагы 92 нче номерлы карары;

2019 елның 14 февралендә кабул ителгән «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге Советының 2017 елның 29 декабрэндәге 65 номерлы «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында» гы карарына узгәрешләр керту турындагы 98 нче номерлы карары;

2019 елның 18 мартында кабул ителгән «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге Советының 2017 елның 29 декабрэндәге 65 номерлы «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында» гы карарына узгәрешләр керту турындагы 105 нче номерлы карары;

2019 елның 29 февралендә кабул ителгән «Татарстан Республикасы Кама

Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл җирлеге Советының 2017 елның 29 декабрдәгә 65 номерлы «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл җирлеге Советы депутаты статусы турында» гы карарына узгәрешләр керту турындагы 133 нче номерлы карары;

2021 елның 10 ноябрдә кабул ителгән “Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл җирлеге Советының 2017 елның 29 декабрдәгә 65 номерлы «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл җирлеге Советы депутаты статусы турында» гы карарына узгәрешләр керту турындагы 33 нче номерлы карарын.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга (pravo.tatarstan.ru Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга (kamskoye-ustye.tatarstan.ru).

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Татарстан Республикасы
Кама Тамагы муниципаль районы
Иске Казиле авыл җирлеге Башлыгы,
Татарстан Республикасы
Кама Тамагы муниципаль районы
Иске Казиле авыл җирлеге Советы рәисе

И.Х.Сагъдиев

Кама Тамагы муниципаль районы Иске Казиле авыл жирлеге " муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмә.

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге Советы депутаты хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат тарафыннан үз вәкаләтләрән башкарганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрне билгели.

1.Статья. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Иске Казиле авыл жирлеге Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге Советы депутаты статусы (алга таба-депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба – жирлек уставы), әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле тормышка ашыру өчен шартлар тудыра.

2 Статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутатның вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл жирлеге Советы (алга таба-жирлек Советы) эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә жирлек уставы белән билгеләнә.

3 Статья. Депутат вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләге белән отставкага китү;

3) суд тарафыннан сәләтсез яки чикләнгән сәләтле дип тану;

4) суд тарафыннан Билгесез югалган дип тану яки үлгән дип игълан итү;

5) аңа карата суд хөкеменең законлы көченә керүе;

6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;

7) чит ил гражданы йә Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсендә катнашучы чит дәүләт гражданлыгын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланьрга хокуклы, чит дәүләт гражданлыгы (бирелүе) яисә яшәү өчен төр яисә Россия Федерациясе гражданының чит дәүләт

территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ, Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсе нигезендә, Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсе белән башкасы каралмаган булса, жирле үзидарә органнарына сайланьрга хокуклы;

8) сайлаучыларның фикерләре;

9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакыру яки аны алыштыручы альтернатив граждaн хезмәтенә юнәлеш;

11) " Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә үтәмәгән очракта;

12) " Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында «2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очракларда.

13) жирлек башлыгы, муниципаль район составында жирлекнең вәкиллекле органы депутаты буларак аның вәкаләтләрен туктату.

2. Жирлек Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары нигез барлыкка килгәннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә.

3. Татарстан Республикасы Президенты депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, жирлек Советына вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килү көне булып тора.

4 Статья. Депутат таныклығы һәм күкрәк билгесе

1. Депутатның жирлек Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документы булган таныклығы, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дәвамында файдалана торган күкрәк билгесе бар.

2. Депутатның таныклығы һәм күкрәк билгесе турындагы нигезләмә, аларның тасвирламасы жирлек Советы тарафыннан раслана.

5 Статья. Депутат үз вәкаләтләрен башкару шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген бушатылмаган нигездә башкара, үз депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән берләштерә, жирлек уставы белән билгеләнгән очраклардан тыш.

6 Статья. Депутат эшчәнлеге формалары

1. Депутат эшчәнлегенәң формалары булып тора:

а) жирлек Советы утырышларында катнашу;

б) жирлек Советы комиссияләре эшендә катнашу;

в) жирлек Советы каравына жирлек Советы карарлары проектларын кертү;

г) депутат таләбен кертү;

д) депутат мөрәжәгәте юнәлеше;

е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, жәмәгать берләшмәләренә һәм аларның вазыйфаи затларына тәкъдимнәр кертү;

ж) граждaннар хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрү таләбе белән тиешле вазыйфаи затларга мөрәжәгать итү;

- з) сайлаучылар белән эшләү;
- и) депутат берләшмәләре – фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;
- к) территориаль иҗтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат эшчәнлеген шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, җирлек Уставында, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл җирлегенә Советы Регламентында (алга таба-җирлек Советы Регламентында), башка муниципаль актларда каралган башка формаларда да гамәлгә ашырыла ала.

7 Статья. Депутатның җирлек Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат җирлек Советы утырышларында шәхсән катнаша.

2. Депутат җирлек советы утырышларын үткөрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук җирлек Советы Регламенты нигезендә барлык кирәкле материалларны ала.

Депутат җирлек Советы утырышында катнаша алмаса, бу турыда Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Иске Казиле авыл җирлегенә башлыгына (алга таба-җирлек башлыгы) алдан хәбәр итә.

3. Депутат хокукы:

1) комиссиядә һәм җирлек Советында тиешле вазыйфаларга сайланьрга һәм сайланьрга;

2) җирлек Советында карау өчен сораулар тәкъдим итәргә;

3) җирлек Советында төзелүче (билгеләнә торган, килештерелә торган) вазыйфай затларның кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча фикер белдерергә;

4) хокукый актлар проектларын җирлек Советына хокукый инициативаны гамәлгә ашыру тәртибендә кертергә;

5) көн тәртибе буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кертергә, тикшерелә торган мәсьәләләргә карау һәм аларның асылы буенча, карарлар проектларына һәм җирлек Советының башка актларына төзәтмәләр кертергә;

6) җирлек Советы утырышында җирлекнең теләсә кайсы органының яки вазыйфай затының чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) җирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) җирлек Советы утырышларында, аның фикеренчә, иҗтимагый әһәмияткә ия гражданныр мөрәҗәгатләрән игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәрегезне нигезләү һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясау, белешмәләр һәм аңлатмалар бирү;

10) җирлек Советы утырышлары беркетмәләренә эчтәлеген белән танышырга.

4. Депутат тарафыннан җирлек Советы утырышында әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәртмәләр җирлек Советының тиешле комиссиягә тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 Статья. Депутатның җирлек Советының даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы.

1. Депутат җирлек Советы комиссияләре эшендә катнаша, аның эгъзасы булып тора, тәкъдимнәр кертә, карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат үзе эгъза булмаган комиссияләр эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм киңәшмә тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 Статья. Депутатның жирлек Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат жирлек Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен аларның компетенциясе чикләрендә үтәргә тиеш.

2. Жирлек Советы яисә аның комиссияләре кушуы буенча депутат, муниципаль берәмлек чикләрендәге оештыру-хокукый рәвешләренә һәм милек рәвешләренә карамастан, жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлар тарафыннан жирлек Советы карарларының үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Әлеге йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат жирлек советына яисә аның комиссиясенә хәбәр итә.

10 Статья. Депутат таләбе

1. Депутат жирлек Советы утырышларында жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына, жирлек Советы тарафыннан оештырыла торган яки сайлана торган башка органнарның житәкчеләренә, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы территориясендә урнашкан муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә үз компетенциясенә караган мәсьәләләр буенча депутат таләбе белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат таләбе-депутат мөрәжәгате, ул жирлек Советы карары буенча депутат таләбе буларак таныла. Депутат таләбе турындагы тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм жирлек Советы утырышында жирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә игълан ителә.

3. Жирле үзидарә органы, вазыйфай зат, депутат таләбе жибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа язма рәвештә җавапны жирлек советы билгеләгән 15 көннән дә соңга калмыйча яисә башка вакыт эчендә бирергә тиеш. Җавап органның житәкчесе, вазыйфай заты, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе тарафыннан имзаланырга тиеш, аңа депутат таләбе жибәрелгән, йә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан.

4. Сорауның инициаторы сорау буенча куелган сорауларны карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында сорау инициаторына алдан, әмма мәсьәләне караган көнгә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. Жирлек Советы Жирле үзидарә органына, жирле үзидарә органының вазыйфай затына, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесенә жирлек Советына билгеләнгән срокка депутат кушуы буенча кабул ителгән карарның үтәлеше турында язма җавап бирергә хокуклы.

11 Статья. Депутат мөрәжәгате

1. Депутат мөрәжәгате буларак депутатның Дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфай затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә язма формада мөрәжәгате, оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә муниципаль берәмлек

территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча депутатның депутат эшчәнлегенә бәйле мәгълүмат һәм белешмәләр алу максатыннан, язма рәвештә депутатның мөрәжәгатә санала.

2. Депутат мөрәжәгатә депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә җибәрелә.

3. Дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары вазыйфай затлары, оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә оешмалар һәм ижтимагый берләшмәләр тарафыннан депутат мөрәжәгатьләрен карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда башкарыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә җавап мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылында булырга тиеш һәм мөрәжәгать җибәрелгән вазыйфай зат яки вәкаләтле зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 Статья. Депутатның сайлаучылар белән мөнәсәбәте

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятие коллективлары, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгатьләрен карый, гражданнарны кабул итә, дәүләт хакимиятенә тиешле органнарына, җирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга кимендә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлегенә турында хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү буенча чаралар күрә:

алардан кергән тәкъдимнәрне, шикаятьләрен карый, үз вәкаләтләре чикләрендә алардагы сорауларны дәрәҗәсә чышарга ярдәм итә;

гражданнарны кабул итә;

жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды эчендәге территорияләрдә үткәрелә.

Депутатның жәмәгатьчелек чарасы рәвешендә сайлаучылар белән очрашулары җыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясә законнары нигезендә үткәрелә.

13 Статья. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Җирлек Советы депутаты бергәләп эш итү һәм карала торган мәсьәләләр буенча позицияне белдерү өчен төзелә торган депутат фракциясә яки төркем составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләренә һәм башка депутат берләшмәләрен булдыру, теркәү һәм эшчәнлек тәртибе җирлек Советы Регламенты белән билгеләнә.

14 Статья. Депутатның җирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары белән мөнәсәбәте

1. Депутат аны җирлек советы, аның органнары эшчәнлегендә актив

катнашуны тәэмин итә торган хокукларның тулылыгына ия.

2. Жирлек советы депутатның сайлау округындагы, жирлек Советындагы эше, жирлек Советының, аның органнарының карарларын һәм йөкләмәләрен үтәү турындагы хәбәрән тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлеге, икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәү казилеы, депутат тәкъдимнәре һәм критик кисәтүләр буенча кабул ителгән чаралар турында хәбәр итәләр, депутат тарафыннан законнарны, муниципаль берәмлекләренң вәкиллеке органнары эше практикасын, жәмәгатьчелек фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15 Статья. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул итүгә хокукы

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Иске Казиле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә жирле үзидарә органнарының, предприятиеләрнең, оешмаларның, муниципаль милек рәвешләрендәге учреждениеләрнең вазыйфаи затларын чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

16 Статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан закон белән саклана торган сер булмаган депутат эшчәнлегенә бәйлә мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

17 Статья. Депутат вазыйфалары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, жирлек уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәэмин итү;

3) сайлаучыларны даими, айга ким дигәндә бер тапкыр кабул итү;

4) оештыру-хокукый формасына карамастан, гражданның, оешмаларның, жәмәгать берләшмәләренең, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатьләрен үз компетенциясе чикләрендә үзләренң жавапларын вакытында карарга һәм аларга жавап бирергә;

5) сайлаучылар алдында очрашуларда елына ким дигәндә бер тапкыр хисап тотарга;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чикләүләренә үтәргә;

7) «коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләренә, тыюларны, вазыйфаларны үтәргә;

8) эхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;

9) закон белән саклана торган дәүләт һәм башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә рәвештә үзенә танылган

гражданнарның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы мәгълүматларны игълан итмәскә;

10) ел саен, хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча, үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында гамәлдәге законнар нигезендә белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, жирлек уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка вазыйфаларны башкара.

18 Статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Даими нигездә үз вәкаләтләрен башкаручы депутат хокуксыз:

1) шәхсэн яки ышанычлы шәхесләр аша эшкуарлык эшчәнлегә белән шөгыйльләнү;

2) түбәндәге очраклардан кала, коммерциячел яки коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашыгыз:

а) жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган сәяси партия, һөнәр берлеге органы белән идарә итүдә, съездда (конференциядә) яисә башка ижтимагый оешманың гомуми жыелышында, торақ, торақ-төзелеш, гараж кооперативларында, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләрендә катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия идарәсендә, һөнәри берлек органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган башлангыч профсоюз оешмасының сайлау органында, съездда (конференциядә) яисә башка ижтимагый оешманың, торақ, торақ-төзелеш, гараж кооперативларының гомуми жыелышында катнашудан тыш, Идарәдә түләүсез катнашу, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләре) Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәрнамәдән алып, тәртиптә, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы Ассоциациясендә, башка муниципаль берәмлекләр берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә бирү;

г) муниципаль берәмлек булып торган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, оештыручының вәкаләтләрен яисә муниципаль милектә булган акцияләренә (устав капиталындагы өлешләр) идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, гамәлгә куючы (акционер, катнашучы) муниципаль хокукый актларга туры китереп муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә бирү;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнәргә. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек чит дәүләتلәр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенә халыкара килешүе яки Россия Федерациясе

законнары белән башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның башка органнары һәм Россия Федерациясе территориясендә эшләүче структур бүлекчәләре составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләрен башкаручы Депутат граждан административ яисә жинаять эше яки административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллеке очрактарыннан тыш) буларак катнаша алмый.

19 Статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын катгый үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) жирлек Советы утырышларында билгеләнгән дисциплинаны һәм регламентны үтәргә;

2) башка депутатларга, вазыйфай затларга һәм ул депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә мөнәсәбәтләргә кергән гражданнарга карата түземлек һәм хөрмәт күрсәтмәү;

3) Әгәр бу Белешмәләр Дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яки закон белән саклана торган башка серне тәшкит итсә, депутатлык эшчәнлегенә белән бәйле булмаган максатларда үзенә танылган мәгълүматларны игълан итмәскә һәм кулланмаска;

4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм депутат статусын жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә шәхсэн яки якын туганнарына кагылышлы мәсьәләләренә хәл иткәндә йогынты ясау өчен кулланмаска;

5) депутат вазыйфаларын объектив үтәүдә шик тудырырлык гамәлләрдән, гаризалардан, гамәлләрдән тыелырга, шулай ук аның абруена яки жирлек Советы абруена зыян китерә алырлык конфликтлы хәлләрдән сакланырга;

6) мәнфәгатьләр каршылыгына китерә яки китерә торган бурычларны үтәгәндә шәхси кызыксыну туганда - бу хакта жирлек Советына, жирлек Советы карары белән расланган тәртиптә хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмауга юнәлдерелгән карарларын үтәргә;

7) Жирлек советы тарафыннан билгеләнгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә жирлек Советы йөкләмәсе буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 Статья. Депутат эшчәнлеген башкару гарантияләре

1. Депутат эшчәнлегенә гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының законнары, жирлек уставы, муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларын жинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, арестлау, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу, шулай ук алар биләгән торак һәм (яисә) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, хат алышу өчен оператив-эзләү чаралары үткәргәндә, депутат хокукларын гарантияләү, аларны жинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, тентү, сорау алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр

кылу, алар кулланган элемтэ чаралары, аларга караган документлар федераль законнар белэн билгелэнэ.

3. Депутат тавыш биргэндэ белдерелгэн фикер, позиция һәм аның статусына туры килэ торган башка гамәллэр өчен, шул исәптән вәкаләтлэр срогы чыкканнан соң, жинаять яки административ жаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан гавами мыскыллау, яла ягу яки Федераль законда каралган башка хокук бозу очрақларына кагылмый.